

Úvod do sociální práce - osnovy a literatura

1. Sociální práce – sociální pedagogika, základní pojmy a souvislosti

- 1.1 Základní pojmy a definice
- 1.2 Pomáhající profese – problémy a úskalí
- 1.3 Sociální pracovník – předpoklady, příprava (studium)
motivace, znalosti a dovednosti, praxe
- 1.4 Teologie a sociální práce

2. Sociální práce jako setkání životních příběhů

- 2.1 Lidské příběhy – utrpení, bolest, zlo - setkávání a selhávání
- 2.2 Etapy životního příběhu – člověk v čase

3. Pohled do historie sociální práce

- 3.1 Člověk a kultura v průběhu času, kultura jako způsob života .
Sociální ideje a praxe
- 3.2 Pravěk a starověk - společenství lovců a sběračů, neolitická revoluce,
starověké civilizace
- 3.3 Křesťanský středověk – feudální společnost
- 3.4 Novověk – počátky vědy, osvícenství, průmyslová revoluce, koloniální
expanze, moderní společnost
- 3.5 Postmoderna („Světověk“) – akcenty a nebezpečí

4. Člověk a jeho dimenze (potřeby)

- 4.1 Holistický pohled na člověka, rovnováha, zdraví, tělo a duše
- 4.2 Člověk jako živý organizmus (biologická dimenze)
- 4.3 Člověk vnímá, poznává, cítí, prožívá, jedná (psychologická dimenze)
- 4.4 Člověk jako součást lidské společnosti (sociální dimenze)
- 4.5 Člověk a transcendentno (spirituální dimenze)

5. Současný svět a jeho problémy

- 5,1 Stav přírodního prostředí, ekonomické a sociální problémy, politická
situace, globalizace
- 5.2 Pohled biologů (Lorenz, Weisskopf), pohled psychologa (Fromm),
pohled sociologů (Keller, Librová), pohled teologů (Teilhard de Chardin,
Jan Pavel II , Fox)

6. Sociální práce. sociální politika, sociální služby

- 6.1 Souvislosti a a filosofická východiska
- 6.2 Přístupy, paradigmata, formy, metody
- 6.3 Sociální politika, sociální zákonodárství

Základní literatura:

- Dočkal, J.: Člověk v současném světě. Praha Jabok, 2007
 Matoušek, O. a kol: Základy sociální práce. Praha, Portál 2001
 Matoušek, O. a kol.: Slovník sociální práce, Praha, Portál 2004
 Jankovský, J.:Etika pro pomáhající profese. Praha Triton 2003

Další doporučená literatura

- Blackmoreová, S.: Teorie memů. Praha, Portál 1999
 Brantschen, J.B.: Proč nás dobrý Bůh nechává trpět. Skriptum 1994
 Fox, M.: Příchod vesmírného Krista. Brno CDK 2004
 Fromm, E.: Mít nebo být? Praha, Naše vojsko 1992
 Halík, T.: Co je bez chvění, není pevné. Praha, Nakl. Lidové noviny 2002
 Halík, T.: Vyzván i nevyzván. Praha, Nakl. Lidové noviny 2004
 Huntington, S.P. : Střet civilizací. Praha, Rybka Publishers 2001
 Keller, J.: Až na dno blahobytu, Brno, Hnutí Duha 1993
 Keller, J.: Soumrak sociálního státu. Praha, SLON 2005
 Koukolík, F., Drtilová, J.: Vzpouza deprivantů. Praha, Galén 1996
 Kushner, H., S.: Když se zlé věci stávají dobrým lidem. Praha, Portál 2000
 Librová, H.: Pestří a zelení. Brno, Veronica – Hnutí Duha 1994
 Librová, H.: Vlažní a váhaví. Brno, Doplněk 2003
 Lorenz, K.: 8 smrtelných hříchů. Praha, Pyramida 1990
 Matoušek, O. a kol: Metody a řízení sociální práce, Praha, Portál 2003
 Morris, D. : Lidský živočich. Praha, Knižní klub Balios 1997
 Palouš, R.: Světověk. Praha Vyšehrad 1990
 Porrit, J.: Zachraňme Zemi. Praha, Zemědělské nakladatelství 1992
 Scott Peck, M. : Lidé lži. Olomouc, Votobia 1996
 Scott Peck, M.: Dále nevyšlapanou cestou, Olomouc, Votobia 1994
 Schmidbauer, W.: Psychická úskalí pomáhajících profesí. Portál Praha 2000
 Teilhard de Chardin, P., M.: Místo člověka v přírodě.
 Praha, Svoboda-Libertas 1993
 Vzdělávací standardy v sociální práci. Praha, Socioklub 1997
 Periodika:
 Sociální práce/Sociální práca. FSS MU Brno
 Nový prostor
 Éthum - bulletin pro sociální prevenci, pomoc a intervenci 1993-2004

Podmínky pro zápočet:

Prezenční studium

1. Aktivní účast na seminářích.
2. Zpracovat esej v rozsahu 7 – 10 stran na zvolené téma z obsahu předmětu zaměřenou na sociální práci.
3. Předložit seznam prostudované literatury k předmětu.
4. Ústní pohovor nad tématy předmětu.

Kombinované studium

Na základě odborné literatury a vlastních zkušeností zpracovat esej na téma:
Moje představy o sociální práci, rozsah 10-15 str.